

bcn
classics

Palau de la Música
L'Auditori

22/23

28
11
22

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Orquestra Simfònica de la Ràdio de Baviera Iván Fischer

Ramón Ortega Quero, Oboè
Mor Biron, Fagot
Radoslaw Szulc, Violí
Giorgi Kharadze, Violoncel

Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks

(Orquestra Simfònica de la Ràdio de Baviera)

Iván Fischer

28 de novembre de 2022 a les 20h, al Palau de la Música Catalana

Durada aproximada: 111 minuts amb mitja part

bcn
classics

Palau de la Música
L'Auditori

22/23

Franz Joseph Haydn (1732-1809)

Simfonia concertant

22'

Allegro

Andante

Allegro con spirito

Solistes

Ramón Ortega Quero, Oboè

Mor Biron, Fagot

Radoslaw Szulc, Violí

Giorgi Kharadze, Violoncel

Pausa 15 minuts

Gustav Mahler (1860-1911)

Simfonia Núm. 5 en Do sostingut menor

74'

Trauermarsch

Stürmisch bewegt

Scherzo: Kräftig, Nicht zu schnell

Adagietto

Rondo-Finale

Iván Fischer

Director

Considerat un dels músics més visionaris del nostre temps, a mitjans de la dècada dels vuitanta va fundar la Budapest Festival Orchestra i la seva tasca com a director musical al capdavant d'aquesta formació ha estat un dels èxits musicals més grans dels darrers trenta anys. Amb gires internacionals i enregistraments per a Philips Classics i Channel Classics, s'ha guanyat la reputació de ser un dels directors d'orquestra més cèlebres del món.

Ha fundat diversos festivals: Mahlerfest de Budapest, Bridging Europe i Festival d'Òpera de Vicenza. El Fòrum Econòmic Mundial li va concedir el premi Crystal pels seus assoliments en el foment de les relacions culturals internacionals.

Ha estat director titular de la National Symphony Orchestra a Washington, de l'Opéra National de Lyon i de la Konzerthausorchester de Berlín, que el va nomenar director llorejat. La Royal Concertgebouw Orchestra el va nomenar director convidat honorífic després de dècades de col·laboració. És director convidat de la Berliner Philharmoniker, de la Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks i de la New York Philharmonic.

Va estudiar piano, violí i violoncel a Budapest abans d'incorporar-se a la llegendària classe de direcció d'orquestra de Hans Swarowsky a Viena. Després de passar dos anys com a assistent de Nikolaus Harnoncourt, la seva carrera internacional es va veure impulsada com a guanyador del concurs de direcció de la Fundació Rupert a Londres.

Després de diverses aparicions com a director convidat a teatres d'òpera internacionals, va fundar l'Iván Fischer Opera Company, les produccions de la qual han tingut un gran èxit a Nova York, Edimburg, Abu Dhabi, Berlín, Ginebra i Budapest.

Actiu com a compositor des de 2004, la seva òpera *The Red Heifer* va ser notícia arreu del món; l'òpera infantil *The Gruffalo* s'ha reposat moltes vegades a Berlín; i *Eine Deutsch-Jiddische Kantate*, la seva obra més representada, ha estat interpretada i enregistrada a diversos països.

Va fundar la Societat Hongaresa de Mahler i és patró de l'Acadèmia Britànica de Kodály. El president d'Hongria li ha concedit la Medalla d'Or i el Govern francès l'ha distingit com a cavaller de les Arts i les Lletres. El 2006 va ser condecorat amb el Premi Kossuth hongarès; el 2011, amb el Premi de Música de la Royal Philharmonic Society i el Premi Ovatie holandès, i el 2013 va ser nomenat membre honorífic de la Royal Academy of Music de Londres.

Iván Fischer és ciutadà honorífic de Budapest.

Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks

Poc després de ser fundada per Eugen Jochum el 1949, l'Orquestra Simfònica de la Ràdio de Baviera (BRSO) va aconseguir un reconeixement internacional, consolidat i expandit per la labor dels seus directors titulars: Rafael Kubelík, Sir Colin Davis i Lorin Maazel. Des de 2003, Mariss Jansons va anar aconseguint noves fites com a director titular. Aquesta època fructífera es va estroncar amb la prematura mort de Mariss Jansons l'1 de desembre de 2019.

A més del repertori d'obres clàssiques i romàntiques, es dedica amb especial interès a la música contemporània, amb la sèrie «Música viva», creada el 1945 per K. A. Hartmann. Una de les seves comeses ha estat fomentar les obres de

compositors com Stravinski, Milhaud, Hindemith, Maderna, Boulez, Henze, Lutosławski, Penderecki, Halffter, Holliger, Zender, Stockhausen, Kagel, Berio i, recentment, Eötvös.

Directors convidats de renom, com ara Erich i Carlos Kleiber, Klemperer, Bernstein, Solti, Giulini, Sanderling, Haitink, Muti, Salonen, Blomstedt, Harding, Nézet-Séguin, Rattle i Nelsons, han contribuït a modelar-ne el perfil artístic.

A més de les seves actuacions a Alemanya, ha realitzat gires per Europa, Àsia, l'Amèrica del Nord i l'Amèrica del Sud. De 2004 a 2019 va ser orquestra resident del Festival de Pasqua de Lucerna.

Presta un especial suport al desenvolupament de joves músics. Juntament amb el Concurs Internacional ARD, acompanya els músics en les rondes finals i en el concert de clausura. L'Acadèmia BRSO exerceix una valuosa tasca educativa preparant els joves músics per a les seves carreres posteriors i construeix, així, un sòlid pont entre educació i activitat professional.

És considerada una de les deu millors orquestres del món. Els concerts al Japó, el 2018, amb Zubin Mehta van ser escollits per la crítica japonesa com els «millors concerts de 2018».

El seu extens treball discogràfic per als segells més reconeguts i, des de 2009, per al seu propi segell, BR-KLASSIK, ha obtingut nombrosos premis internacionals, com el Grammy a la Millor Interpretació Orquestral, el 2006, per la *Simfonia núm. 13* de Xostakóvitx, amb Jansons, i, el 2018, el «Disc de l'Any» de *BBC Music Magazine*, per la *Simfonia núm. 3* de Mahler, amb Haitink. També el 2018, el CD amb la *Simfonia núm. 8* de Bruckner, dirigida per Jansons, va rebre el Premi de la Crítica Discogràfica Alemanya.

El 3 de gener de 2021, Sir Simon Rattle va signar com a nou director titular de la BRSO i del Cor de la Ràdio de Baviera, amb els quals havia debutat el 2010 amb *El paradís i la Peri* de Schumann, i va començar la seva titularitat a partir de la temporada 2023-2024.

Notes al programa

FRANZ JOSEPH HAYDN SIMFONIA CONCERTANT

Benito Pérez Galdós a *Fortunata y Jacinta* ens transmet l'estereotip de personatge afable i bondadós que sempre acompanya Haydn: «Es este un señor muy bueno, tranquilo, discreto cual ninguno, que jamás se propasa, que dice las cosas claras, limpias, ingeniosas y sin malicia».

Sens dubte, el fet de tenir totes les necessitats cobertes per un patró que l'única cosa que li demanava és que compongués música ajuda a no haver de desinhibir-se mai i a observar amb una distància olímpica la resta de col·legues obligats a buscar-se la vida. Per això crida l'atenció la història de la Simfonia concertant, que podria ser considerada una amenaça de donar un cop de puny reivindicatiu damunt d'una taula imaginària. Un petit gest de supèrbia i d'autocomplaença del compositor. El Haydn gran era el músic més respectat i reverenciat d'Europa i els seus viatges a Londres, amb l'empresari Salomon, el van posar en contacte amb una realitat ben diferent de la que estava acostumat: un món en el qual cal lluitar per destacar.

A la capital britànica Haydn es va trobar amb un antic alumne, Ignaz Pleyel, que estava obtenint molt bones crítiques amb les seves simfonies per a diversos instruments, escrites amb lleugeresa i una sàvia inventiva melòdica. No és probable que Haydn se sentís amenaçat pel seu alumne; de fet, les notícies que ens n'han arribat parlen d'una convivència londinenca de caire amistós i col·laboratiu, però que l'antic mestre escrivís a correu (la partitura original sembla més aviat un esborrany) una simfonia concertant podria interpretar-se com un clatellot artístic al seu expupíl. Com ara dient: «Ves home, que ja t'ensenyaré jo com es fa això». El temps, per descomptat, ha posat cadascú al seu lloc i això que la concertant de Haydn gairebé no s'interpreta. Però s'interpreta, i en canvi, les del bo d'en Pleyel...

Amb l'actual sistema de concerts, aquest tipus de simfonies estan condemnades a ser composicions infreqüents. La Concertant de Haydn és la típica obra massa gran per a un concert de cambra i massa petita per a un de simfònic. El seu espai natural seria més aviat el del concerto grosso barroc, on cada instrument va sent alternativament solista i component de l'orquestra.

El bon record que va deixar l'estrena d'aquesta simfonia el 1792, en la qual Salomon va tocar la part del primer violí, va propiciar que l'obra es tornés a interpretar en el segon viatge de Haydn a Londres; un fet extraordinari amb un públic com el d'aleshores, tan diferent del d'avui, molt més àvid de novetats que no pas de reposicions.

GUSTAV MAHLER SIMFONIA NÚM. 5

La *Cinquena simfonia* de Mahler, una obra que fa perdre el seny a l'aficionat consumidor assidu de música clàssica des que va esclatar tot el seu potencial discogràfic amb l'enregistrament de Sir John Barbirolli el 1969, és un autèntic plat fort. El públic sobirà ha dictaminat durant tot aquest temps —i ho continua fent— situant el significat de l'obra en un pla emocional a mig camí entre la tragèdia personal i una mena de patetisme col·lectiu que ha anat confirmant-se dia a dia, escolta rere escolta, en un món que, lluny d'idear solucions per a la complexitat i cada vegada més desposseït de la força necessària per fer-ho, sembla confirmar una vegada i una altra la tesi central, diguem-ne filosòfica, de l'obra: com trobar la llum enmig d'un camí traçat sobre tenebres; com retrobar els recursos morals d'un individu perdut per poder avançar en un món que, una vegada per sempre, estigui presidit per la força de la invenció i allò que es té per just; on s'ha de buscar per obtenir un triomf davant la calamitat. Es tracta, doncs, i es diria que paradoxalment, com en tot Mahler, d'una obra amb un exacerbant component filosòfic que en certa manera oculta, o si més no emmascara poderosament, el seu valor musical pur, els seus immensos recursos orquestrals, el seu riquíssim discurs sonor, la seva potentíssima arquitectura formal, que són enormes. Qui interpreta decideix el missatge, qui escolta assigna el significat, però la responsabilitat primera de tot és de l'autor, i Mahler va ser absolutament coherent en l'elecció del camí: molt conscient del que feia, com una translació exacta de la seva existència al seu jo creatiu. Només cal repassar la seva biografia personal. I compositiva. Però ara, després de tantes i tan reiterades explosions emocionals, potser hauríem de fer-nos altres preguntes. Després del pas del temps, seria convenient resituar els resultats, fins i tot sense faltar a l'origen de la seva veritat. Després del model interpretatiu imposat per Barbirolli (recordem-ho, poc després d'esclatar el maig francès) per superar l'objectivitat d'immoralitat descafeïnada aplicada a la interpretació de l'obra per part d'un mentor tan important com Bruno Walter, és a dir, una suma de tragèdia, impotència davant l'adversitat i condemna a l'infern —tal vegada el que li passava pel cap a Mahler en el moment d'escriure la *Cinquena simfonia*—, segurament aquest model hauria de buscar una altra realitat; una realitat que fos consumida, al final, com una obra musical pura, una cosa que en definitiva és a l'inici de la seva creació, perquè Mahler hi abandona la veu (el text, és a dir, el missatge literari!) per dissenyar-la. Caldria que tots, començant pels intèrprets, féssim un esforç d'objectivació realista per accedir a la part més esplendorosa d'aquesta música poderosa, a vegades més enllà de les forces de la natura: la seva estructura sonora.

Explicar això no és matèria musicològica, tot i que podria semblar-ho. L'útil seria tractar de recordar amb paraules senzilles els pilars de la construcció aixecada per Mahler en la seva creació, sense haver d'afegir-hi més consideracions. Perquè l'immens atractiu de la partitura està en aquesta construcció, un cúmul

de solucions sonores originals que caldria netejar de metamissatges i d'una càrrega intel·lectual basada en l'especulació filosòfica. La primera decisió que assumeix Mahler en aquesta simfonia és partir en dos trossos el primer moviment. El primer, una marxa fúnebre, és una veritable declaració d'intencions de futur. Però, malgrat això, s'escull un to prou elegíac perquè els continus sobresalts no interfereixin en el camí que obre la fanfàrria inicial, i que aviat trobarà un indici de primer destí en un tema de caràcter moderat. Tot el passatge, que és sonorament espectacular, desemboca en un material extret del cicle de cançons del *Wunderhorn* fins a una falsa dissolució, anunciada per una flauta, ja que el moviment, en realitat, no ha acabat. Aquesta mena de realitat virtual és seguida per un discurs (segon moviment) llarg i turmentat, que trenca l'estatisme de la marxa inicial, fins i tot utilitzant materials repetits. Aquest «segon primer moviment» planteja diversos episodis en diferents tonalitats, que van acumulant tensió en un desenvolupament que sembla no acabar mai. No obstant això, i utilitzant una metodologia ja assajada en títols anteriors, Mahler, enmig del fragor, introdueix un coral que avança materials dels moviments següents. Aquest alliberament energètic podríem dir que condueix a una mena de visió religiosa (és tan mahlerià, això!) que deixa el receptor tan descol·locat com ho va poder estar, probablement, el mateix autor en descobrir aquesta troballa sonora. Cal una parada abans d'abordar la segona part de l'obra, un prolongat Scherzo que potser es pot entendre com una pausa després del descans i davant l'inici de l'andana final de la tercera part, formada per dos moviments més. El quart torna a ser una introducció al cinquè i, alhora, un altre recés amb els corresponents sobresalts emocionals: el cèlebre i tantes vegades maltractat Adagietto. El cinquè moviment és tot un experiment, un banc de proves que actua com a recordatori de formes clàssiques, d'entre les quals emergeix el coral abans esmentat, com a director únic de la solució última de l'obra: una apoteosi final que, si s'interpreta com es fa la majoria de vegades, esdevé el punt més feble de la partitura. Malgrat que el to irònic a vegades sembla que salva els mobles, tant de triomfalisme pot arribar a aclaparar fins al cansament.

Conclusió: escolteu el que sona; no la interpretació emocional del que espereu escoltar. Un altre Mahler; potser no el de sempre.

Pedro González Mira

Perquè
vols

vibrar **d'emoció**
amb tots els sentits

LA VANGUARDIA

Egass
barcelona

Joies amb essència

CUINA OBERTA tots els dies de 13h a 00h

**RESTAURANT OFICIAL DEL
BCNCLÀSSICS**

VINE A SOPAR AMB LA TEVA ENTRADA DEL

CONCERT I ET CONVIDEM A UNA COPA DE CAVA

Passeig Isabel II, 14
08003 Barcelona

@7Portes

www.7portes.com

reserves@7portes.com
Tlf. 93 319 30 33

DEGUSSA: LA FORMA MÁS SENCILLA DE INVERTIR EN METALES PRECIOSOS

El oro está considerado desde hace 6.000 años la moneda más fuerte, algo que lo convierte en una inversión sólida y tangible. El nombre de Degussa es sinónimo de metales preciosos en todo el mundo. Somos la mayor empresa de metales preciosos en Europa, que trabaja independientemente de los bancos, y estamos a su disposición para asesorarle y ayudarle a crear su cartera personal de lingotes y monedas. Todas las barras de Degussa están certificadas por la LBMA y disponen de un número ISIN, permitiendo su incorporación en una cartera de inversión. También le ofrecemos cajas de seguridad en alquiler, en las que podrá guardar su inversión.

Para más información
y tienda online, visite:

DEGUSSA-MP.ES

PUNTO DE VENTA:

CALLE DE VELÁZQUEZ 2
28001 MADRID
TELÉFONO: +34 91 19 82 900

MIEMBROS DE:

LBMA
MEMBER

LONDON
PLATINUM &
PALLADIUM
MARKET

bcn
classics

Palau de la Música
L'Auditori

22/23

Propers Concerts

Abona't
a la nova
temporada
#tornalapassió

Entrades i
abonaments
bcnclassics.cat
Tel 93 342 61 75

@bcnclassics

14.12.22 **Yuja Wang**
PALAU DE LA MÚSICA
Philharmonia Orchestra
Santtu-Matias Rouvali
Rakhmàninov i Txaikovski

17.02.23 **Evgeni Kissin**
PALAU DE LA MÚSICA
Bach, Mozart, Debussy i Rakhmàninov

24.03.23 **Scheherezade**
PALAU DE LA MÚSICA
Denis Kozhukhin
Orquestra Simfònica de la Ràdio de Frankfurt
Alain Altinoglu

13.04.23 **Concierto de Aranjuez
i Bolero de Ravel**
PALAU DE LA MÚSICA
Pablo Sáinz-Villegas
Orquestra Nacional Belga
Josep Vicent

31.05.23 **La Júpiter de Mozart
i l'Heroica de Beethoven**
PALAU DE LA MÚSICA
Orchestre des Champs-Élysées
Philippe Herreweghe

07.06.23 **Les quatre estacions
de Verdi i Vivaldi**
PALAU DE LA MÚSICA
I musicí

Cicle BCN Clàssics 22/23

Organitzen:

IBERMÚSICA

Amb el suport de:

Col·laboren:

Mitjans oficials:

Troba'ns a:

Enamorats, 35
08013 Barcelona

www.bcnclassics.cat
contacte@bcnclassics.cat
93 342 61 75

@bcnclassics

GAUDIM LA MÚSICA EN SILENCI

MOLTES GRÀCIES!